

บทที่ 6

บทสรุป

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว อาจสรุปผลการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเชิงธุรกิจการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี การซื้อขายที่ดิน ได้ดังต่อไปนี้ ที่ผู้ศึกษาวิจัยมีจุดประสงค์ที่ต้องการทราบ ว่า ในขณะที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่งอยู่ในฐานะที่เป็นผู้นำและเป็นตัวแทนประชาชนในตำบลหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถใช้ตำแหน่งของตนในการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินและมีบทบาทเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินที่มีความสัมพันธ์กับประชาชนเจ้าของที่ดินและนักธุรกิจอย่างไรบ้าง

ผลการศึกษาวิจัยได้แสดงให้เห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีบทบาทในการเป็นผู้เชื่อมผลประโยชน์ระหว่างนักธุรกิจกับประชาชนในตำบลหมู่บ้านที่เป็นเจ้าของที่ดินเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับผลประโยชน์จากการเป็นผู้เชื่อมผลประโยชน์ด้วยเช่นกัน

ตำบลหมู่บ้านเป็นระบบสังคมขนาดเล็กระบบหนึ่งที่มีการรวมกลุ่มของประชาชนภายในตำบลหมู่บ้าน ประชาชนในตำบลหมู่บ้านติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกไม่มากนัก แต่กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้โลกภายนอกได้มีอิทธิพลต่อตำบลหมู่บ้านจึงจำเป็นที่ตำบลหมู่บ้านต้องติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการตั้งทรัพยากรต่างๆ มาใช้ การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ที่มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนกันอยู่ก็ตาม

อย่างไรก็ตามในสังคมระดับตำบลหมู่บ้าน ประชาชนในตำบลหมู่บ้านทุกๆ คนค่อนข้างมีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี จึงทำให้ประชาชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดคุ้นเคย เชื่อถือ และไว้วางใจกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในฐานะที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนของตน ดังนั้นในการติดต่อกับโลกภายนอก ประชาชนมักจะอาศัยการติดต่อผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้วยที่เห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำของตนที่ย่อมสามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ดีกว่าและรู้เกี่ยวกับโลกภายนอกมากกว่า

สำหรับนักธุรกิจได้ติดต่อกับชุมชนตำบลหมู่บ้านนั้นได้ใช้วิธีการติดต่อผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ว่าเป็นเรื่องใดๆ ก็ตาม ด้วยที่เห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่จากการดำรงตำแหน่งและเป็นผู้นำในตำบลหมู่บ้าน ย่อมที่จะสามารถทำให้การติดต่อกับประชาชนไม่ว่าเรื่องใดๆ เป็นไปได้ด้วยดีและบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งประหยัดเวลาและแรงงาน

ทั้งนักธุรกิจและประชาชนเจ้าของที่ดินเห็นถึงประโยชน์จากการซื้อขายที่ดินโดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดิน ทั้งนักธุรกิจและประชาชนเจ้าของที่ดิน เห็นว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมี

ทั้งอำนาจที่รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและเป็นผู้นำชุมชนย่อมสามารถให้ผลประโยชน์กับพวกตนได้ กล่าวคือการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทำให้มีอำนาจรวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย มีฐานะผู้นำชุมชนที่มีกฎหมายรองรับ นอกจากนี้เป็นทั้งตัวแทนของทางราชการและประชาชนในตำบลหมู่บ้าน จึงทำให้ต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประชาชนในตำบลหมู่บ้านตั้งแต่ประชาชนเกิดจนประชาชนตาย สำหรับเรื่องที่คินนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความเกี่ยวข้องพอสมควรในฐานะพยานตามกฎหมายที่ประชาชนในตำบลหมู่บ้านรู้จักและหาได้ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายที่ดิน การรับมรดกที่ดิน เป็นต้น และในฐานะผู้นำ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่ประชาชนในตำบลหมู่บ้านให้ความเคารพนับถือ เชื่อฟัง เชื่อถือและไว้วางใจ ดังนั้นเมื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้ติดต่อขอซื้อที่ดินกับประชาชนจึงไม่ใช่เรื่องยากเย็นนัก นอกจากนี้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่กว้างขวางมากกว่าประชาชนในตำบลหมู่บ้าน ด้วยที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องติดต่อกับทางราชการสม่ำเสมอ ซึ่งนำไปสู่การรู้จักผู้คนที่หลากหลาย ที่ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนในการติดต่อกับบุคคลอื่นนอกตำบลหมู่บ้านได้เป็นอย่างดีรวมทั้งนักธุรกิจและกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ได้รับความไว้วางใจ เชื่อถือจากบุคคลภายนอกตำบลหมู่บ้านในฐานะเป็นตัวแทนของทางราชการและประชาชนในตำบลหมู่บ้านที่เป็นผู้นำชุมชนที่มีอำนาจรวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายด้วย

จากการที่นักธุรกิจและประชาชนในตำบล หมู่บ้านเห็นความสำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงก่อให้เกิดความสัมพันธ์ 3 ฝ่ายในเชิงแลกเปลี่ยนผลประโยชน์นั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นผู้เชื่อมการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างนักธุรกิจกับประชาชนเจ้าของที่ดิน ในบทบาทนายหน้าซื้อขายที่ดิน ไม่ว่าจะติดต่อขอซื้อที่ดินจากประชาชนเจ้าของที่ดินเมื่อนักธุรกิจต้องการซื้อที่ดิน หรือ ติดต่อกับนักธุรกิจเพื่อขายที่ดิน เมื่อประชาชนเจ้าของที่ดินต้องการขายที่ดิน เรียกได้ว่าไม่ว่าฝ่ายนักธุรกิจหรือประชาชนเจ้าของที่ดินต้องการซื้อหรือขายที่ดิน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินสามารถจัดการให้ทั้งสองฝ่ายสมปรารถนาอย่างพอใจได้ การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทนายหน้าซื้อขายที่ดินทำให้นักธุรกิจกับประชาชนเจ้าของที่ดินแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ได้สะดวกสบายไม่ต้องระแวงซึ่งกันและกัน โดยที่การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างนักธุรกิจกับประชาชนเจ้าของที่ดินนั้น นักธุรกิจได้สูญเสียเงินเพื่อให้ได้ที่ดินมาครอบครอง ส่วนประชาชนเจ้าของที่ดินสูญเสียที่ดินเพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายใช้สอยต่างๆ สำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบางครั้งก็ได้รับผลประโยชน์เป็นเปอร์เซ็นต์ของราคาที่ดินที่ซื้อหรือขาย บางครั้งก็ได้รับผลประโยชน์จากผลต่างของราคาที่ซื้อกับราคาขาย บางครั้งก็ได้รับผลประโยชน์จากการบวกราคาเพิ่มจากที่ประชาชนเจ้าของที่ดินต้องการ ซึ่งผลประโยชน์ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับเป็นผลจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับนักธุรกิจกับประชาชนเจ้าของที่ดิน ผลประโยชน์ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านใช้ในการแลกเปลี่ยนคือการเป็นผู้เชื่อมผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย การให้ความสะดวกสบาย ปลอดภัย เชื่อถือได้และประหยัดเวลา

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้สวมบทบาทเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดิน ได้เอื้อประโยชน์ต่อทั้งนักธุรกิจและประชาชนเจ้าของที่ดิน ซึ่งนักธุรกิจและประชาชนเจ้าของที่ดินเองก็ได้ให้ผลประโยชน์เป็นการตอบแทนแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้นการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสวมบทบาทนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ย่อมไม่ขัดต่อการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีฐานะเป็นผู้นำชุมชนที่เป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชนและตัวแทนของทางราชการเพราะการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินเป็นการทำงานที่ต้องใช้แรงงาน ซึ่งถือเป็นอาชีพสุจริตอาชีพหนึ่ง และที่สำคัญการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้น แม้มีความได้เปรียบกว่านายหน้าซื้อขายที่ดินที่ไม่ได้เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ก็มิใช่ว่าการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะประสบความสำเร็จเสมอไป เนื่องจากยังมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินที่ประสบความสำเร็จ เช่น การให้ราคาที่สูงกว่าหรือกลไกตลาด การติดต่อก่อน เป็นต้น ซึ่งในตำบล หมู่บ้านนั้นไม่ได้มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินเท่านั้น แต่ยังมีนายหน้าซื้อขายที่ดินคนอื่นๆ อีกในตำบล หมู่บ้านที่สามารถเรียกได้ว่าเป็นคู่แข่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นนายหน้าซื้อขายที่ดิน จึงทำให้การซื้อขายที่ดินของประชาชนในตำบล หมู่บ้านแผ่ไปด้วยกลไกตลาด

ประชาชนในตำบล หมู่บ้านมีภูมิปัญญาในการแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุด เมื่อต้องแลกเปลี่ยนกับการสูญเสียที่ดินทำกิน นอกจากนี้เมื่อพูดถึงรายได้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเงินเดือนที่มีไม่สูงประมาณประเภทเงินเดือน ประมาณ 1,000-4,000 บาทต่อเดือน แต่ต้องทำงานหลายๆ อย่างทั้งช่วยเหลือประชาชนในตำบล หมู่บ้านและช่วยเหลือทางราชการ รวมทั้งต้องประกอบอาชีพหลักเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ด้วยที่เงินเดือนจากการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบางคนนั้นแค่เสียภาษีสังคม เงินเดือนดังกล่าวก็หมดแล้ว

จึงเห็นได้ว่าการสวมบทบาทนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านน่าจะเป็นการเสริมรายได้ที่ดีทางหนึ่งเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว อีกทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีบทบาทเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินก็เห็นถึงผลประโยชน์จากการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินที่สอดคล้องตามหลักเศรษฐศาสตร์ของ Anthony Downs ที่ว่า “การที่บุคคลกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปจะต้องได้ผลตอบแทนอย่างน้อยที่สุดต้องคุ้มทุนหรือได้กำไรที่เป็นรูปธรรม สำหรับการกระทำที่ได้ผลตอบแทนทางใจไม่ถือว่าเป็นหลักเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์” จากหลักเศรษฐศาสตร์ของ Downs นั้นสามารถที่จะเกิดขึ้นได้กับมนุษย์เกือบทุกคนและกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่ย่อมเกิดการกระทำที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐศาสตร์ของ Downs ได้ การมีบทบาทนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นเรื่องที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถทำได้ และที่สำคัญถ้ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่สวมบทบาทนายหน้าซื้อขายที่ดิน ทำให้ประชาชนเจ้าของที่ดินพอใจที่จะขายที่ดินโดยผ่านบทบาทการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงพิจารณาได้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็สามารถเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินได้โดยไม่ขัด

ต่อการใช้ตำแหน่งหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทางที่ผิดตราบเท่าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ใช่อำนาจในตำแหน่งหน้าที่หรืออิทธิพลอื่นใดขู่บังคับให้ประชาชนเจ้าของที่ดินขายที่ดิน

นอกจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงแล้ว อดีตกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกันเนื่องจากประชาชนยังเคารพนับถืออยู่และมีชื่อเสียงพอนักธุรกิจให้ความไว้วางใจ

รูปแบบความสัมพันธ์ 3 ฝ่ายในลักษณะของ “การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน” ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, นักธุรกิจและประชาชนเจ้าของที่ดิน ได้ส่งผลกระทบต่อการสูญเสียที่ดินของประชาชนในตำบลหมูบ้านอย่างมาก กล่าวคือ ทำให้ประชาชนเจ้าของที่ดินได้รับความสะดวกสบายในการขายที่ดินจึงทำให้ง่ายต่อการตัดสินใจขายที่ดิน จากการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินเนื่องจากชาวบ้านมีความเชื่อถือ ไว้วางใจในตัวกำนัน ผู้ใหญ่บ้านว่าไม่โกงไม่กิน ไม่หลอกลวง จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ 3 ฝ่ายที่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวเชื่อมได้เร่งการสูญเสียที่ดินของประชาชนในตำบลหมูบ้านมากและเร็วขึ้น ซึ่งได้ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อไป กันไป กล่าวคือ เป็นผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานที่นำไปสู่ปัญหาต่างๆ อีกมากมายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่นำไปสู่ปัญหาต่างๆ มากมายเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามแม้ไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านประชาชนในตำบลหมูบ้านก็ได้สูญเสียที่ดินอยู่ดี เพียงแต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่เร่งให้สูญเสียที่ดินมากขึ้นเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. การมีบทบาทเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้เร่งการสูญเสียที่ดินของประชาชนในตำบลหมูบ้าน แต่ไม่ใช่สาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้ประชาชนสูญเสียที่ดิน สาเหตุที่สำคัญก็คือ ประชาชนในตำบลหมูบ้านเป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเลี้ยงชีวิต ได้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในฐานะผู้ผลิตที่มีผลผลิตส่งขาย แต่กลับต้องเป็นหนี้สินจากการผลิต นี่คือนิสัยหลักที่ต้องแก้ไขอย่างรีบด่วนเพื่อป้องกันปัญหาที่ตามมา สำหรับการแก้ไขการขายที่ดินของประชาชนในตำบลหมูบ้านและการมีบทบาทเป็นนายหน้าของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประการแรก ให้ประชาชนในตำบลหมูบ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เลิกทำการผลิตเพื่อตลาด ให้หันมาทำการผลิตเพื่อยังชีพซึ่งเป็นการทำการเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพซึ่งเป็นการทำการเกษตรกรรมแบบไร่นาสวนผสม ที่ปลูกข้าว ทำสวนผลไม้ เลี้ยงสัตว์ไปพร้อมๆ กัน ซึ่งผลผลิตที่ได้จะใช้บริโภคในครัวเรือนและเมื่อผลผลิตเหลือจากการบริโภคไปขาย อันจะทำให้ประชาชนในตำบลหมูบ้านพึ่งตลาดที่มีราคาไม่แน่นอนน้อยที่สุดเพราะถ้าราคาผลผลิตอย่างหนึ่งตกต่ำก็จะมีผลผลิตอย่างอื่นมาทดแทนและทำให้ต้นทุนการผลิตก็น้อยลงด้วยเพราะไม่ใช้การผลิตเพื่อตลาด รวมทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องสวม

บทบาทหัวเรือใหญ่ในการเปลี่ยนการเกษตรเพื่อตลาดมาเป็นการเกษตรเพื่อยังชีพของประชาชนในตำบลหมูบ้าน ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแบบยังชีพเพื่อสามารถอธิบายให้ประชาชนในตำบลหมูบ้านเข้าใจและประสานงานระหว่างหน่วยราชการต่างๆกับประชาชนในตำบลหมูบ้านเพื่อให้การเกษตรแบบยังชีพประสบความสำเร็จ ประการที่สอง รัฐบาลต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรเพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นปฐมภูมิที่มีราคาต่ำให้เป็นผลผลิตขั้นทุติยภูมิหรือตติยภูมิที่มีราคาดีกว่าผลผลิตขั้นปฐมภูมิ ซึ่งการมีอุตสาหกรรมรองรับผลผลิตขั้นปฐมภูมิของเกษตรกรอย่างเพียงพอจะทำให้ราคาของผลผลิตขั้นปฐมภูมิของเกษตรกรไม่ตกต่ำอย่างที่เป็นอย่างในปัจจุบัน ก็จะช่วยให้เกษตรกรหรือประชาชนในภาคเกษตรกรรมในชนบทสามารถมีชีวิตที่สมบูรณ์และสามารถแสวงหาวัตถุดิบบริโภคโดยไม่ต้องขายที่ดินได้ ประการที่สาม บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางซื้อขายที่ดินมีความสำคัญและช่วยประชาชนได้มากถ้าทำด้วยความสุจริตใจและเป็นธรรม เช่นเดียวกับการซื้อขายพืชผลทางการเกษตรกรรมอื่นๆ ทางราชการจึงควรยอมรับบทบาทนี้และอบรมส่งเสริมให้ถูกต้องซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก

2. การศึกษาวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนที่ขายที่ดิน ไม่ได้เก็บข้อมูลของนักธุรกิจที่ดินและเจ้าพนักงานที่ดิน จึงเป็นเพียงการมองภาพเพียงด้านเดียวเท่านั้น โดยขาดการมองภาพจากนักธุรกิจที่ดินและเจ้าพนักงานที่ดิน จึงทำให้ได้ข้อมูลในแง่บวกเกี่ยวกับบทบาทการเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านด้านเดียวขาดข้อมูลในแง่ลบ เช่น เรื่องผลประโยชน์ต่อเนื่องของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับนักธุรกิจ เรื่องข้อโกง เรื่องการบังคับประชาชนให้ขายที่ดิน เรื่องโกงภาษีซื้อขายที่ดิน เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้การวิเคราะห์ปัญหามีความครบถ้วนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะศึกษาข้อมูลจากนักธุรกิจและเจ้าพนักงานที่ดินซึ่งมีความสำคัญในธุรกิจที่ดิน รวมทั้งยังมีพฤติกรรมเชิงลึกที่ไม่สามารถปรากฏด้วยวิธีสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะศึกษาเชิงลึกต่อไปอีกด้วย

3. การศึกษาวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ 3 ฝ่าย ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, นักธุรกิจและประชาชนในประเด็นธุรกิจที่ดิน ที่มีลักษณะความสัมพันธ์แบบ “การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์” ที่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวเชื่อมระหว่างนักธุรกิจกับประชาชนเจ้าของที่ดินโดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสวมบทบาทเป็นนายหน้าซื้อขายที่ดินที่ก่อให้เกิดผลกระทบคือ ประชาชนในตำบล หมูบ้านสูญเสียที่ดินอย่างมากและรวดเร็วที่อาจนำไปสู่ผลกระทบในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานและสิ่งแวดล้อม สำหรับผลกระทบเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานอาจเกิดจากการที่ประชาชนได้ขายที่ดินจึงทำให้ไม่มีที่ดินทำกิน เป็นเหตุให้ต้องเคลื่อนย้ายแรงงาน

ออกจากตำบล หมู่บ้านไปทำงานต่างๆ ไม่ว่ารับจ้างทำงานด้านเกษตรกรรมอยู่หรือทำงานก่อสร้าง หรือทำงานในภาคอุตสาหกรรมที่ส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงานโดยปล่อยให้เด็กๆ และคนแก่อยู่เฝ้าบ้านใน ตำบลหมู่บ้าน แต่อย่างไรก็ตามแรงงานจากตำบลหมู่บ้านเป็นแรงงานไร้ฝีมือที่มีมากมายในประเทศ ไทย ย่อมทำให้เกิดความเสียเปรียบและถูกกดขี่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคม รวมทั้งทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยมีมากขึ้น เป็นผลทำให้เกิดเป็นปัญหาสังคมที่ถักทอทวีคูณ ขึ้นในประเทศและนับวันก็ยิ่งเลวร้ายมากขึ้น เห็นได้จากแรงงานจากสังคมชนบททั่วประเทศได้ เคลื่อนย้ายแรงงานสู่สังคมเมือง ไม่ว่ากรุงเทพหรือเมืองใหญ่ๆ ในภูมิภาคต่างๆ ที่ได้กลายเป็นตัว สร้างปัญหาอีกหลายๆ ปัญหาของประเทศ ไม่ว่าปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาชุมชน แออัด ปัญหาชีวิตด้อยคุณภาพ ดังนั้นการขายที่ดินของประชาชนในชนบทอาจจะทำให้เกิดการ เคลื่อนย้ายแรงงานและอาจจะทำให้เกิดปัญหาอีกหลายๆ ปัญหาตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น สำหรับ ผลกระทบในเรื่องสิ่งแวดล้อมนั้นอาจจะเกิดจากประชาชนขายที่ดินที่เป็นที่ดินทำกินและคิดว่าตนเอง ไม่มีความรู้ที่จะประกอบอาชีพอื่นๆ รวมทั้งไม่อยากจากแผ่นดินอันเป็นที่เกิด เติบโต ก็ยอมแสวงหา ที่ดินเพื่อมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป แต่ปัญหาก็คือว่าจะไปหาที่ดินที่ไหนเพราะที่ดินทุกๆ แห่งมีเจ้าของและมีราคาที่ไม่มีความสามารถที่จะซื้อ ได้ สิ่งหนึ่งที่ประชาชนในตำบลหมู่บ้านอาจจะ ทำได้ก็คือมีที่ดินที่เป็นป่าและต้นน้ำอยู่ เพียงแค่บุกเบิกที่ดินที่เป็นป่าก็ทำการเกษตรกรรมได้ ดังนั้น จึงอาจจะบุกรุกเข้าที่ดินอันเป็นป่าต้นน้ำไม่ว่าอุทยานแห่งชาติหรือป่าสงวนทั้งนี้ก็เพื่อความอยู่รอด สิ่ง เหล่านี้เป็นปัญหาที่พบได้ทั่วไปในประเทศ ซึ่งการบุกรุกนี้อาจจะทำให้ป่าสมบูรณ์อันเป็นต้นน้ำถูก หักล้างลงไปอย่างมากมาย อาจจะส่งผลให้ป่าไม้ในเมืองไทยลดน้อยถอยลงเรื่อยๆ แม่น้ำสาย ต่างๆ ที่หล่อเลี้ยงคนในประเทศก็น้อยลง รวมทั้งภูมิอากาศที่แปรปรวน ทำให้เกิดน้ำท่วม ฝนแล้งขึ้น ทั่วไปในประเทศ จะเห็นได้ว่าผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ 3 ฝ่าย ระหว่างกำนัน ผู้ ใหญ่บ้าน, นักธุรกิจและประชาชนเจ้าของที่ดิน ในประเด็นธุรกิจที่ดิน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและน่า สนใจศึกษาอย่างยิ่ง